

İkinci el oto alım satımında KDV oranları ve vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-130[Özelge]-110787
Tarih	05.02.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-130[Özelge]-110787 05.02.2019

Konu : İkinci el oto alım satımında KDV oranları ve vergilendirilmesi

İlgi :28/09/2016 tarih ve 727288 evrak kayıt numaralı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, Şirketinizin ikinci el otomobil alım satım faaliyeti ile iştigal ettiği, söz konusu araçların defter kayıtlarınıza ticari mal olarak kaydedilip, ticari mal olarak satışının gerçekleştirildiği belirtilerek ikinci el araç alım satım işini yaparken;

-Satıcının mükellef olması halinde binek otomobil alımında ödediğiniz KDV'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı, indirim konusu yapılması veya yapılamaması halinde söz konusu araçların satışında uygulanacak KDV oranı,

-Noterden satış sözleşmesi ile satın aldığınız (mükellefiyet kaydı olmayan kişilerden) binek otomobillerinin noter satış sözleşmesi ile kayıtlara almanızın yeterli olup olmayacağı, noter satış sözleşmesi ile kayıtlara almanız durumunda bu araçları sattığınızda uygulanacak KDV oranı,

-Kredi ile satın aldığınız binek otomobillere ait ödediğiniz kredi faiz tutarlarının gider yazılıp yazılmayacağı,

-Vergi mükellefi olan veya olmayan kişiler ile faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanlardan alınan binek otomobillerinin alışlarında ödenen KDV'nin indirim konusu yapıp yapılamayacağı

hususlarında Başkanlığımız görüşleri talep edilmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-227 nci maddesinde, "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsiki mecburidir.",

-229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.",

-231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılır.",

-232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

- 1.Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
- 2.Serbest meslek erbabına;
- 3.Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;
- 4.Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
- 5.Vergiden muaf esnafa

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlara da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tesbit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2018 yılı için 1.000 TL) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2018 yılı için 1.000 TL) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

-234 üncü maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:

...

- 3.Vergiden muaf esnafa;

yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zati eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir.

Gider pusulası, işin mahiyeti, emtianın cins ve nev'i ile miktar ve bedelini ve iş ücretini ve işi yaptıran ile yapanın veya emtiayı satın alan ile satanın adlarıyla soyadlarını (Tüzel kişilerde unvanlarını) ve adreslerini ve tarihi ihtiva eder ve iki nüsha olarak tanzim ve bir nüshası işi yapana veya malı satana tevdi olunur.

Gider pusulaları, seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir.",

-262 nci maddesinde, "Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder.",

-274 üncü maddesinde, "Emtia, maliyet bedeliyle değerlendirir..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 238 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "B-Dönem Sonu Stoklarının Değerlemesi İle İlgili Hususlar" bölümünde,

"...

Bu itibarla, emtianın satın alınıp işletme stoklarına girdiği tarihe kadar oluşan kur farklarının maliyete intikal ettirilmesi zorunludur. Stokta kalan emtia ile ilgili olarak daha sonra ortaya çıkacak kur farklarının ise, ilgili bulundukları yıllarda gider yazılması veya maliyete intikal ettirilmesi mümkün bulunmaktadır.

İşletmelerin finansman temini maksadıyla bankalardan veya benzeri kredi müesseselerinden aldıkları krediler için ödedikleri faiz ve komisyon giderlerinden dönem sonu stoklarına pay vermeleri zorunlu bulunmamaktadır. Buna göre mükellefler söz konusu ödemelerini doğrudan gider olarak kaydedebilecekleri gibi, diledikleri takdirde stokta bulunan emtiaya isabet eden kısmı maliyete dahil edebileceklerdir." açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre,

-Vergi mükellefi olmayan kişilerden noter satış senedi ile satın aldığınız araçlar için gerçek satış bedeli üzerinden gider pusulası düzenlenmesi,

-Kullanılmış binek otomobillerin satın alınıp işletme adına kayıt ve tescil ettirildikten sonra satışa sunulması halinde ise gerçek satış bedeli üzerinden fatura düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, kredi ile satın aldığınız binek otomobillere ait finansman giderlerinin, bu araçların işletme aktifine girdiği tarihe kadar oluşan kısmının maliyet bedeline intikal ettirilmesi zorunlu olup, bu aşamadan sonra ise doğrudan gider olarak dikkate alınabilmesi veya maliyet bedeline dahil edilmesi ihtiyari bulunmaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde; bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı, ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin safi kazancın tespitinde indirim konusu yapılacağı hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Tahakkuk esasına göre belirlenen gelir ve giderlerin yalnızca cari döneme ait kısmı, aynı döneme ilişkin ticari kazancın hesabında gelir ya da gider olarak dikkate alınabilmektedir. Dönemsellik ilkesinde ise, gelir veya

giderlerin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanması gerekmekte olup söz konusu ilke gereği işletmeler, gelir ve giderlerini tahakkuk esasına göre muhasebeleştirmek, hasılat, gelir ve karlarını aynı döneme ait maliyet, gider ve zararlarla karşılaştırmak durumundadırlar.

Bu çerçevede, ikinci el taşıt alım satımı ile alım satıma aracılıktan elde edilen kazançlar ticari kazanç mahiyetinde olup taşıt alım satımında ticari kazancın hesaplanmasında satış bedellerinin hasılat, alış bedellerinin (bankadan alınan kredinin taşıt alımına sarfedilen kısmı için ödenen faiz ve komisyon giderleri dahil) ise maliyet olarak dikkate alınması gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-29/1 inci maddesinde, mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den KDV Kanunu'nda aksine hüküm bulunmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler nedeniyle ödenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'den indirebilecekleri,

-23/f maddesinde, (7104 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile ekli Yürürlük 1/6/2018) ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce, katma değer vergisi mükellefi olmayanlardan (mükellef olanlardan istisna kapsamında yapılan alımlar dâhil) alınarak vafında değışiklik yapılmaksızın satılan ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmazların tesliminde matrah, alış bedeli düşüldükten sonra kalan tutar olduğu,

-30/b maddesinde ise faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralınması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait binek otomobillerinin alış vesikalarında gösterilen KDV'nin vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den indirilemeyeceği

hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, KDV oranları KDV Kanununun 28 inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesine ekli (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 1, (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 8, bu listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler için % 18 olarak tespit edilmiştir.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı listenin 9 uncu sırasına göre, Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 87.03 tarife pozisyonundaki binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlardan kullanılmış olanların teslimi % 1 oranında KDV'ye tabidir. Ancak, Katma Değer Vergisi Kanununun 30/b maddesine göre binek otomobillerinin alımında yüklenilen katma değer vergisini indirim hakkı bulunan mükelleflerin, bu araçları tesliminde genel oranda (%18) KDV uygulanması gerekmektedir. Bu sırada yer alan "kullanılmış" deyimini 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa göre özel tüketim vergisine tabi olmayan taşıtları ifade etmektedir.

Diğer taraftan 2008/13426 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin 2 nci maddesinde KDV Kanununun 30/b maddesine göre binek otomobillerin alımında yüklenilen KDV'yi indirim hakkı bulunan mükelleflerin, kiralamak veya çeşitli şekillerde işletmek üzere iktisap ettikleri ve 31/12/2007 tarihi itibarıyla aktiflerinde veya envanterlerinde bulunan binek otomobillerinin iktisap tarihinden itibaren 2 yıl geçtikten sonra teslim konus olmaları halinde bu teslimde %1 oranında KDV uygulanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, 60 No'lu KDV Sirküleri'nin "5.10" bölümünde araçların tesliminde oran uygulaması konusunda ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

-Vergi mükellefiyeti bulunmayanların binek otomobili teslimleri KDV'nin konusuna girmediğinden, vergiye tabi olmayan bir işlem nedeniyle indirim konusu yapılacak KDV de söz konusu olmayacaktır.

-Vergi mükellefi olanlar ile faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerinin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanlardan alınan binek otomobillerinin alışlarında ödenen (%1 veya % 18) KDV'nin indirim konusu yapılması mümkün olmayıp gider veya maliyet olarak dikkate alınması gerekmektedir.

-Söz konusu binek otomobil alımlarında KDV ödenip ödenmediğine bakılmaksızın satışında %1 oranında KDV hesaplanması gerekmektedir. Teslime konu araçların söz konusu Bakanlar Kurulu Kararına ekli (I) sayılı listenin 9 uncu sırasında tanımlanan binek otomobil kapsamına girmemesi (60 No.lu KDV Sirkülerine göre binek otomobil kapsamında değerlendirilmemesi) halinde ise genel oranda (%18) KDV hesaplanacaktır.

Ayrıca ikinci el motorlu kara taşıtlarında özel matrah şekli uygulamasına ilişkin açıklamalara KDV Genel Uygulama Tebliğinin "III/A-4.9. İkinci El Araç ve Taşınmaz Ticareti" başlıklı bölümünde yer verilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026